

Evaluatie van de ontwikkelagenda transformatie Jeugdhulp & WMO/Wonen Achterhoek

December 2025

Voorwoord

Voor u ligt de evaluatie van de ontwikkelagenda. Deze is tot stand gekomen door input vanuit de acht Achterhoekse gemeenten en een deel van de gecontracteerde zorgaanbieders. Ondanks het korte tijdsbestek is het gelukt om een goede, inhoudelijke evaluatie uit te voeren. Er zijn mooie resultaten bereikt, waardevolle lessen getrokken en zinvolle aandachtspunten en vervolgpunten geformuleerd. De uitkomsten van deze evaluatie zullen op ambtelijk en bestuurlijk niveau worden gedeeld.

Per 1-1-2026 gaan de nieuwe contracten voor Jeugdhulp en Wmo in. Nieuw gecontracteerde aanbieders kunnen aan de hand van deze evaluatie kennismaken met de werkwijze in de Achterhoek. Het meewerken aan het totstandkomen en uitvoeren van een ontwikkelagenda is onderdeel van het contract, want in de Achterhoek streven we naar optimalisatie van en het verbeteren van werkprocessen en dienstverlening ten gunste van inwoners. De uitkomsten van de evaluatie van de ontwikkelagenda vormen (deels) input voor de nieuwe nog op te stellen ontwikkelagenda.

De evaluatie is een uitgebreid document geworden. Voor direct betrokkenen biedt dit waardevolle informatie. Voor de lezers met wat minder tijd is er een managementsamenvatting ingevoegd.

Team SDA

23-12-2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	Blz. 2
Inhoudsopgave	Blz. 3
Managementsamenvatting	Blz. 4
Hoofdstuk 1 Aanleiding en proces evaluatie ontwikkelagenda	Blz. 6
Hoofdstuk 2 Evaluatie van de spelregels in de ontwikkelagenda	Blz. 7
Hoofdstuk 3 Overkoepelende Opgave 1: Doorontwikkeling van de Toegang	Blz. 9
Hoofdstuk 4 Overkoepelende Opgave 2: Brede Monitoring	Blz. 12
Hoofdstuk 5 Opgaven Accountteam IAJ	Blz. 18
Opgave 1: wachtlijstproblematiek en doorlooptijden GGZ-behandeling	Blz. 18
Opgave 2: Aanpak echtscheidingsproblematiek	Blz. 21
Hoofdstuk 6 Opgaven accountteam Wmo	Blz. 23
Opgave 1: Aanpak 18-/18+	Blz. 23
Opgave 2: Uitbreiding Beschermd Thuis	Blz. 27
Opgave 3: Ketenplatform (overlegtafel)	Blz. 28
Aanzet nieuwe ontwikkelopgave accountteam WMO	Blz. 31
Hoofdstuk 7 Accountteam HCV/GWV	Blz. 33
Opgave 1: Aanpak 18-/18+	Blz. 33
Opgave 2: Regionale ToeleidingsTafel (RTT)	Blz. 33
Opgave 3: Uithuisplaatsingen	Blz. 37
Opgave 4: Pleegzorg Dichtbij	Blz. 39
Conclusie en aanbevelingen	Blz. 41

Managementsamenvatting — Evaluatie Ontwikkelagenda Transformatie Achterhoek

De Achterhoekse gemeenten en zorgaanbieders werken samen aan een transformatie van het sociaal domein: ondersteuning dichterbij, normaliseren waar mogelijk en duurzame kwaliteit van zorg. Met het oog op de nieuwe contracten per 2026 is de ontwikkelagenda geëvalueerd. De conclusie: veel is bereikt, maar verdere doorontwikkeling is noodzakelijk op meerdere thema's.

Belangrijkste resultaten

1. Doorontwikkeling van de Toegang

- Regionaal handboek en eenduidige werkwijze zijn gerealiseerd.
- Consulenten zijn beter gefaciliteerd en de regionale samenwerking is verstevigd.
- De werkgroep Primair Proces functioneert goed en is structureel ingebed.

2. Brede Monitoring

- Er is intensief gebouwd aan een gezamenlijk monitoringsmodel.
- Pilots met vragenlijst, narratief onderzoek en een conceptmonitor laten veelbelovende resultaten zien.
- De basis staat, maar implementatie, governance en breed draagvlak vragen extra aandacht.

3. Wachtlijst & doorlooptijden Jeugd-GGZ

- Wachtlijsten zijn grotendeels binnen de treeknorm.
- Overbruggingszorg bestaat, maar verdient structurele borging.
- Doorlooptijden zijn nog onvoldoende inzichtelijk; vanaf 2026 beter meetbaar.

4. 18-/18+ overgang

- Er is een goedlopende overlegtafel Wmo Wonen.
- Perspectiefplan is ontwikkeld en vormt een gezamenlijke basis.
- Informatievoorziening is verbeterd; maar continuïteit van wonen blijft een knelpunt.

5. Uithuisplaatsingen & Jeugdzorg Plus

- Eerste daling zichtbaar; beweging naar kleinschaligheid is merkbaar.
- Bijeenkomsten en gedeelde verklarende analyses versterken kwaliteit en samenwerking.

6. Regionale Toeleidingstafel (RTT)

- Positieve kentering door aangescherpte afspraken en nauwere band met verwijzers.
- Betrokkenheid van GI's blijft achter; verdere borging en integratie noodzakelijk.

Thema's die verdere aandacht vragen

- Governance en eigenaarschap bij brede monitoring
- Regionale aanpak echtscheidingsproblematiek (stagneert door gebrek aan middelen)
- Afstemming en beschikbaarheid bij 18-/18+ trajecten
- Verbetering van toeleiding naar verblijf, inclusief crisis en Essentiële Functies
- Inbedding van overlegtafel in de reguliere lijn
- Het evalueren van de opgave ten aanzien van pleegzorg

Kernadvies voor de nieuwe ontwikkelagenda

1. **Voortzetten én verdiepen Brede Monitoring** (inclusief implementatieplannen).
2. **Focus op 18-/18+ doelgroep:** perspectiefplan, overlegtafels en data-inzicht.
3. **Integrale versterking van toeleiding naar verblijf** (crisis, RTT, EF).
4. **Actualiseren en herstarten aanpak echtscheidingsproblematiek** (mits middelen beschikbaar).
5. **Verdere uniformering en doorontwikkeling van de Toegang.**

De regio heeft belangrijke stappen gezet, maar de transformatie vraagt voortdurende aandacht, gezamenlijke verantwoordelijkheid en structurele borging. De nieuwe ontwikkelagenda moet deze lijn versterken én verscherpen.

Hoofdstuk 1 Aanleiding en proces evaluatieontwikkelagenda

1.1. Aanleiding

De acht Achterhoekse gemeenten hebben samen met de gecontracteerde zorgaanbieders voor Jeugdhulp en Wmo een ontwikkelagenda afgesproken, met als doel transformatie van het sociaal domein, waarbij normaliseren en het zo nabij mogelijk organiseren van zorg centraal staat. Daarnaast is het streven de kwaliteit van de hulp en ondersteuning voor onze inwoners te verbeteren en ook in de (nabije) toekomst beschikbaar en betaalbaar te houden. Er zijn op verschillende thema's ontwikkelopgaven geformuleerd. Hier wordt door drie accountteams en een werkgroep brede monitoring en een werkgroep primair proces hard aan gewerkt. De looptijd van de meeste ontwikkelopgaven loopt eind 2025 af. Daarnaast heeft er een nieuwe inkoop plaatsgevonden, waardoor het zorglandschap (de gecontracteerde zorgaanbieders) per 1 januari 2026. Naast dat er meer aanbieders gecontracteerd zijn, wijzigt ook de bekostigingssystematiek. Er vindt een overgang van lump sum bekostiging naar inspanningsgerichte bekostiging (P x Q) plaats, waarbij 2026 een overgangsjaar zal zijn.

Alle reden om de huidige ontwikkelagenda tegen het licht te houden. Om die reden is er een evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie moet in beeld brengen welke opgaven zijn afgerond en ingebed, welke opgaven meer tijd verdienen en/of bijstelling vergen en welke nieuwe opgaven er zijn.

1.2. Wie heeft er gewerkt aan de evaluatie?

De accountteams en de twee werkgroepen zijn gevraagd om input te leveren voor de evaluatie. Hierbij heeft er zo veel mogelijk afstemming plaatsgevonden met betrokken zorgaanbieders.

Het managersoverleg van de 8 gemeenten (MOSD) heeft middels een bespreking en een schriftelijke (inhoudelijke) uitvraag input kunnen leveren voor de evaluatie. Op deze uitvraag zijn geen reacties gekomen.

Het klein bestuurlijk overleg heeft, zij het beperkt, ook input kunnen leveren voor de evaluatie.

Tijdens de evaluatie is veel gebruik gemaakt van het zogenaamde *stoplichtmodel*. Dit helpt om snel inzichtelijk te krijgen welke opgaven of doelen behaald zijn (groen), deels behaald zijn (geel) en welke niet behaald zijn (rood). Waar in dit document dus met kleuren gewerkt wordt, is dit terug te voeren op het stoplichtmodel.

1.3. Proces van de evaluatie

Zoals hierboven is genoemd komt de input voor deze evaluatie vooral uit de accountteams en de twee werkgroepen. Dit leverde een eerste concept op, dat is besproken in de stuurgroep ontwikkelagenda van 8 december 2025. Na de bespreking in de stuurgroep is de evaluatie aangepast en als definitief concept aan het klein bestuurlijk overleg aangeboden. Ook worden de uitkomsten van de evaluatie tijdens het groot bestuurlijk overleg van 29 januari 2026 gepresenteerd. Tijdens het groot bestuurlijk overleg is er ook gelegenheid voor de aanwezigen om input voor de nieuwe, nog op te stellen, ontwikkelagenda mee te geven.

Hoofdstuk 2 Evaluatie van de spelregels in de ontwikkelagenda

In de ontwikkelagenda zijn overkoepelende spelregels afgesproken:

Overkoepelende spelregels

- a. We investeren in 'elkaar kennen'; in de uitvoering, op managementniveau en bestuurlijk.
- b. We zijn zorgvuldig in onze communicatie.
- c. We informeren elkaar tijdig over ontwikkelingen die van invloed zijn op het behalen van de transformatie doelstellingen.
- d. We zijn open over belangen, accepteren van elkaar dat deze er zijn, en dat je het daarover moet hebben.
- e. Als er gedoe ontstaat in de samenwerking; dan zoeken we elkaar op, investeren in wederzijds begrip, en denken dan pas over de mogelijke oplossing(en).
- f. We houden elkaar bij de les.
- g. We organiseren ons per opgave.

Deze spelregels zijn in het klein bestuurlijk overleg op hoofdlijnen geëvalueerd. De deelnemers van het klein bestuurlijk zijn grotendeels van mening dat de spelregels goed nageleefd worden. Er kwamen tijdens de bespreking de volgende aandachtspunten naar voren:

- Het is soms lastig verbinding te zoeken als alle partijen een stem uitbrengen; wel kun je juist leren van elkaar.
- Het is af en toe een zoektocht waar je wat kunt vinden op de website. Er wordt wens uitgesproken om een platform te creëren met elkaar. De website is nog niet bij iedereen bekend.
- Neem je eigen verantwoordelijkheid als er 'gedoe' ontstaat in de samenwerking. Ook al ben je het niet eens met elkaar, dan nog kun je wel in openheid met elkaar spreken.

De ontwikkelagenda kent daarnaast ook **spelregels voor samenwerking binnen de opgaven**:

- a. **We zorgen dat de juiste mensen/partijen per opgave aan tafel zitten.** De uitnodiging om mee te werken aan een opgave is breed zodat alle partijen die belang hebben bij de opgave de kans krijgen om een bijdrage te leveren. We accepteren dat de ene partij eerder aanhaakt dan de andere. Maar: wanneer inzet noodzakelijk is, is deelname niet vrijblijvend. In de uitnodiging:
 - Geven we helderheid op de verwachte tijdsinvestering en het tijdspad
 - Formuleren we de opgave neutraal
- b. **Per opgave willen we samen kunnen leren, ontwikkelen en gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor het resultaat.** Een representatieve afvaardiging van gemeenten en zorgaanbieders (werk- of bouwgroep) werkt de opgave uit. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:
 - We betrekken altijd (uitvoerend) professionals uit de toegang en van zorgaanbieders. Zij zijn onze oren en ogen in de praktijk.

- We investeren in het leren kennen van elkaar en elkaars werkcontext.
- We werken kortcyclisch: met duidelijke tussentijdse, haalbare doelen/acties en reflectie hierop. Hierin benoemen we ook de progressie, de successen.
- We plannen bijeenkomsten tijdig.
- We zorgen we dat degenen die niet zelf aan tafel zitten goed geïnformeerd blijven over het proces en de tussenresultaten.
- Keuzes die worden gemaakt gelden voor alle relevante partijen

c. We zorgen voor brede consultatie voorafgaand aan definitieve besluitvorming

De deelnemers aan het klein bestuurlijk overleg gaven bij de evaluatie van de spelregels voor samenwerking binnen de opgaven aan dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld en ervaren wordt. De spelregels helpen om elkaar scherp te houden.

Conclusie

De spelregels werken in de praktijk. Het houdt alle betrokkenen scherp en tegelijkertijd maken de spelregels ook duidelijk wat er van een betrokkene verwacht wordt. Door de wijzigingen in het zorglandschap per januari 2026, is het van belang dat nieuwe aanbieders ook meegenomen worden in deze spelregels.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Ook in een nieuwe versie van de ontwikkelagenda is het van belang om de spelregels weer op te nemen. Het schept duidelijkheid over wat er van betrokkenen verwacht wordt en hoe men graag wil samenwerken. Uit de evaluatie zijn geen wensen voor het aanpassen van de spelregels naar voren gekomen.

Hoofdstuk 3 Overkoepelende Opgave 1: Doorontwikkeling van de Toegang

In de ontwikkelagenda zijn bij de overkoepelende opgave 1, het doorontwikkelen van de toegang, drie doelen beschreven. Deze zijn volgens het stoplichtmodel geëvalueerd door de werkgroep primair proces. Daar waar nodig is een toelichting gegeven.

Doelen:

- De verbinding tussen lokaal en Sociaal Domein Achterhoek verstevigen. Zodat de werkwijze uit de inkoop wordt gedragen bij de Toegang en uitgedragen zoals het is bedoeld.

De Achterhoekse gemeenten hebben niet alle 8 een uniforme werkwijze, maar proberen wel, ondanks dat iedere werkwijze anders is, zo veel mogelijk op elkaar aan te sluiten.

- Consulenten verwijzen naar de meest efficiënte aanbieders (goedkoopste plekprijs, performance enzovoort), waarin zij worden gefaciliteerd door Sociaal Domein Achterhoek. Naast efficiënt, moet een zorgaanbieder voor een cliënt ook passend en geografisch haalbaar zijn.

Dit is niet gefaciliteerd door het SDA. Aanbieders zijn gegund op basis van rangorde met een bepaalde capaciteit. In de praktijk is onvoldoende met de toegang gedeeld wat de rangorde was, waardoor hier onvoldoende rekening mee is gehouden.

- We hebben elkaar beter gevonden in de uitwisseling van informatie, hierdoor werken we uniformer als acht gemeenten binnen één regio.

De Achterhoekse gemeenten hebben niet alle 8 een uniforme werkwijze, maar proberen wel, ondanks dat iedere werkwijze anders is, zo veel mogelijk op elkaar aan te sluiten. Door het werken aan de brede monitoring en het gezamenlijke handboek is er meer uniformiteit.

Waar staan we over een jaar?

De resultaten die beoogd waren ten aanzien van de doorontwikkeling van de toegang, zijn door de werkgroep primair proces geëvalueerd aan de hand van het stoplichtmodel. Zoals hieronder te zien is, is de werkgroep primair proces van mening dat alle beoogde resultaten behaald zijn.

1. Er is meer draagvlak bij de Toegang voor de nieuwe werkwijze vanuit de regionale inkoop.
2. Alle consulenten beschikken over de juiste kennis en ondersteuning voor uitvoering van de "nieuwe" werkwijze (HOE-WAT).

3. Er ligt een gedragen regionaal afwegingskader voor de Toegang in relatie tot de inzet van gecontracteerd aanbod, versus individuele overeenkomsten, versus PGB.
4. Alle gemeenten werken volgens het regionaal handboek ten aanzien van het primaire proces.
5. Er is meer verbinding tussen lokaal en Sociaal Domein Achterhoek. O.a. door betrokkenheid van MOSD en regionaal CLM bij de werkgroep primair proces.

Wat doen we ervoor?

Er zijn afspraken gemaakt over welke activiteiten regionaal en lokaal plaatsvinden om de doelen en beoogde resultaten te behalen. Evaluatie van deze afspraken levert het volgende op:

Regionaal:

- Minstens twee keer per jaar een toegangsdag waarop we met (alle) stakeholders samenkomen
De toegangsdag vindt 1 keer per jaar plaats vanwege beperkte financiële middelen en de grote inzet die vergt. Uit de evaluatie van de toegangsdag kwamen de volgende aandachtspunten: het plenair gedeelte kan korter, workshops kunnen nog interactiever en moeten een andere naam krijgen. Workshop niet in een openbare ruimte organiseren. Vooraf aan de workshopleider doorgeven hoeveel inschrijvingen er zijn. Toegangsdag 1 keer per jaar op zelfde locatie.
- Werkgroep primair proces
Deze werkgroep draait goed en komt met regelmaat bij elkaar. Hier nemen kwaliteitsmedewerkers van de gemeenten aan deel. Alles wat met toegangsvraagstukken te maken heeft, wordt hier besproken.

Lokaal:

- Uitvoering van de Toegang volgens couleur locale met regionale standaarden
Alle gemeenten voelen de vrijheid om de toegang lokaal in regelen, met respect voor regionale afspraken.

Conclusie

Uit de evaluatie blijkt dat ten aanzien van de doorontwikkeling van de toegang nagenoeg alle doelen en beoogde resultaten zijn behaald en dat de afspraken over regionale en lokale activiteiten zijn of worden uitgevoerd. De werkgroep primair proces is onderdeel van de reguliere werkwijze geworden. Daarmee kunnen toegangsvraagstukken logischerwijs bij deze werkgroep geadresseerd worden. Op dit moment maken aanbieders geen onderdeel uit van de werkgroep primair proces. Voor de toekomst liggen er kansen om aanbieders themagewijs te betrekken bij toegangsvraagstukken, zodat er nog meer draagvlak voor gekozen werkwijzen en afspraken ontstaat. Ook kan op die manier de gemeentelijke wereld nog meer verbonden dan wel afgestemd worden met die van de aanbieders.

Aanbeveling voor vervolg:

☐ Voortzetten ☐ Afronden ☒ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

De doelen en beoogde resultaten van de huidige ontwikkelopgave zijn behaald. Deze zijn ook geborgd in de werkgroep primair proces. Wel is het belangrijk dat de opgave toegang in beeld blijft. De werkgroep primair proces adviseert dan ook ten aanzien van **toegang** de volgende onderdelen de volgende onderdelen op te nemen in een nieuwe ontwikkelagenda:

- Implementeren van het handboek en de nieuwe werkwijze (P x Q bekostiging), waarin bepaalde thema's (bijvoorbeeld procesregie en perspectiefplan) verder worden uitgediept.
- Regionale eenduidigheid voor de toegang. Belangrijke thema's met betrekking tot de Wmo en Jeugdwet worden (zo veel als mogelijk) gezamenlijk uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 Overkoepelende Opgave 2: Brede Monitoring

In de ontwikkelagenda is bij overkoepelende opgave 2 brede monitoring het volgende doel geformuleerd:

Het **doel** van de Brede Monitor is om te leren en te ontwikkelen rondom de vraag of de inzet van Jeugdhulp en Wmo/Wonen leidt tot een verbetering van de situatie voor onze inwoners in de Achterhoek.

Er zijn in de ontwikkelagenda vier beoogde effecten van de brede monitoring beschreven. Deze zijn door bouwgroep 1 en 2 en de verbindingsgroep geëvalueerd aan de hand van het stoplichtmodel. Dit levert de volgende uitkomst op:

Effecten

- Gemeenten en zorgaanbieders werken nauw samen aan monitoring van de transformatiedoelstellingen: er is een gezamenlijke taal en gedeelde werkelijkheid ten aanzien van de monitoring, en uniformiteit in werkwijze.

We zijn op een constructieve manier met de aanbieders en gemeenten in overleg en werken samen aan de ontwikkeling van de verschillende producten. Onderdeel hiervan is uniformiteit in werkwijze. De samenwerking vraagt continu aandacht om regie vanuit de groep te laten komen. Door de praatplaten en de ontwikkelagenda kunnen we het scherp houden als het proces dreigt te stagneren. Er is steeds minder tijd of inzet nodig om de trein in beweging te houden. Door de nieuwe aanbesteding, waarbij we als regio van lumpsum financiering naar inspanningsgerichte bekostiging (P x Q) gaan, en de implementatie die daarbij hoort, is het proces van de brede monitoring vertraagd. Dit vraagt om aandacht en focus op het doel en de urgentie. Dit alles vindt plaats op een prettige manier.

- Er is sprake van een ongoing proces van duiden, reflecteren, leren en ontwikkelen in de driehoek van inwoner-gemeente-aanbieder ten behoeve van een steeds betere inzet van Jeugdhulp en Wmo/Wonen in lijn met de transformatiedoelstellingen in de Achterhoek.

We zijn bezig met de voorbereiding van de duidingssessies, maar de focus ligt nu nog op de data en informatieverzameling vanuit de pilots. De eerste fases van de pilots zijn geëvalueerd, waarbij verbeterpunten worden meegenomen in de nieuwe pilotfase. We zetten in op het continueren van de deelnemende zorgaanbieders en gemeenten vanuit pilotfase 1 aangevuld met een aantal nieuwe aanbieders en gemeenten, zodat we goed de effecten van de opgedane ervaring uit pilotfase 1 kunnen benutten en waarnemen. We kiezen voor kwaliteit en het optimaliseren alvorens we het uitrollen naar alle

gemeenten en zorgaanbieders. De uitrol naar alle gemeenten en alle gecontracteerde aanbieders blijft wel het einddoel.

- De Brede Monitor sluit aan op (en geeft input voor) 'anders verantwoorden' naar stakeholders.

Op dit moment is hier nog geen specifieke aandacht voor geweest. Het is wenselijk om het concrete effect wat we hier mee willen bereiken, duidelijker beschreven wordt.

- Inwoners ervaren openheid en transparantie tussen hen, de consulent en de professional. De kennis en het inzicht van zowel de inwoner, de consulent en de professional kunnen hierdoor beter benut worden en zorgen voor een meer passend en duurzaam antwoord op de hulpvraag.

Met de pilots proberen we de open dialoog in de driehoek te stimuleren, zodat de ondersteuning zo passend en duurzaam mogelijk wordt ingezet. Op dit moment vragen we niet bij de inwoners op of zij meer openheid ervaren. Wel zouden we dit op termijn kunnen terug zien in het narratief onderzoek in de pilot beleving. We zijn ons er van bewust dat dit pas over meerdere metingen / jaren z'n effect kan hebben. Hiervoor is een lange adem nodig.

Opdracht bouwgroep 1

Voor bouwgroep 1 is in de ontwikkelagenda de volgende opdracht geformuleerd:

Bouwgroep 1: de ambassadeurs van "het gedachtegoed" van de Brede Monitor

De groep borgt de opgedane kennis en ervaring van het proces van de bouw waarbij ze het gedachtegoed vertalen naar verschillende doelgroepen en situaties. Eind 2024 zijn alle gemeenten, gecontracteerde zorgaanbieders en andere relevante samenwerkingspartners (huisartsen, GI, welzijn, woningbouw, etc.) op de hoogte van het gedachtegoed van de Brede Monitor. Daarbij maken we in communicatie onderscheid tussen partijen met verschillende rollen: Meebeslissen, Meedenken, en Meeweten.

Uit de evaluatie blijkt dat bouwgroep 1 zelf van mening is dat ze een (groot) deel van hun opdracht hebben behaald, maar dat er ook nog werk te doen is.

Het gedachtegoed is verspreid onder de acht Achterhoekse gemeenten en de gecontracteerde aanbieders. De samenstelling van de bouwgroep is in de loop van de tijd uitgebreid, wat helpend is voor het draagvlak voor de brede monitoring. Het werven van ambassadeurs helpt eveneens voor het creëren van (meer) draagvlak. De werkgroep heeft geprobeerd het gedachtegoed nog breder te delen, maar constateert dat hier nog werk te doen is.

Voordat de opdracht van bouwgroep 1 als voltooid kan worden beschouwd, zijn de volgende acties nodig:

- De brede monitoring presenteren tijdens het groot bestuurlijk overleg op 29 januari 2026
- Het organiseren van een bijeenkomst, waarin het doel en de effecten nader worden geduid.
- Het organiseren van een brede bijeenkomst vóór de zomer van 2026, waarin ook andere doelgroepen als huisartsen, scholen, etc. worden uitgenodigd.
- Het finetunen van de praatplaat, zodat de brede monitoring makkelijk kan worden uitgelegd aan “nieuwkomers”.

Opdracht bouwgroep 2

Voor bouwgroep 2 zijn in de ontwikkelagenda drie opdrachten geformuleerd. De werkgroep heeft geëvalueerd in hoeverre de opdrachten uitgevoerd zijn.

Bouwgroep 2: de uitwerkers van de concept instrumenten om de monitoring uit te voeren

1. Ontwerp een vragenlijst (afnamemethode + rapportage + implementatieproces in organisatie) die gebruikt kan worden tijdens de evaluatie in de driehoek. Bestaande client ervaringsonderzoek gemeente en cliënttevredenheidsonderzoek aanbieder kunnen hiermee overbodig worden/worden geïntegreerd. Zorg dat er data gegenereerd kan worden uit de vragenlijsten tbv standaardisatie.

Uitkomst evaluatie:

Er is een vragenlijst ontworpen, waarmee een pilot is gedraaid. De nadruk lag hierbij op het voeren van het goede gesprek in de driehoek. Er zijn verbeteracties geformuleerd uit een eerste evaluatie. Deze worden meegenomen in het proces en de vragenlijst van de tweede pilot, die vanaf februari 2026 zal starten. Naar aanleiding van de tweede pilot zal gekeken worden hoe we aan kunnen sluiten bij het cliëntervaringsonderzoek (van gemeenten) en klanttevredenheidsonderzoek (van zorgaanbieders). Het overkoepelende doel blijft een uniforme werkwijze ten aanzien van de evaluatie voor aanbieders en gemeenten.

Momenteel zijn we bezig met een impactanalyse waarbij de belangrijkste aandachtspunten zijn:

- Het meenemen van de betrokken begeleiders en toegangsmedewerkers zodat zij eenduidige informatie krijgen.
- Uniformiteit en kwaliteit van de evaluaties en driehoeksgesprekken
- Brede communicatie over het gedachtengoed, elkaar leren kennen en van elkaar leren.

Na de impactanalyse zal er een implementatieplan worden opgesteld.

2. Kies een methode voor narratief onderzoek, = die (uiteindelijk) alle gemeenten en aanbieders een representatief beeld verschaft. Verschaf inzicht over mogelijkheden van de methode, verhouding tot vragenlijst, kosten van de methode.

Uitkomst evaluatie:

Binnen de pilot Beleving is gekozen voor de methode van narratief onderzoek van SenseGuide. In dit onderzoek wordt de beleving opgehaald middels een verhaal van de inwoner, de begeleider en de toegangsmedewerker. Naast het ophalen van dit verhaal worden vragen gesteld over de ontvangen ondersteuning, de samenwerking met de toegang en de zorgaanbieder, maar ook over de ervaren steun van het sociale netwerk. We zijn gestart met 4 aanbieders en 3 gemeenten. Aangenomen wordt dat de methode representatief zal zijn voor de overige gemeenten en aanbieders. De overeenkomsten in de ervaringen worden samengevat tot essentiële elementen die samen de rode draad vormen. De opgehaalde ervaringen zullen input vormen voor de duidingssessies, waarin leren en het opdoen van nieuwe inzichten centraal staat. Op dit moment zitten we halverwege de inclusiefase van de verhalen, waarna we begin januari 2026 deze gegevens geanalyseerd kunnen hebben als input voor duidingssessies.

Het vraagt continu aandacht en tijd van de projectgroep om het ophalen van verhalen en ervaringen onder de aandacht te brengen en te houden voor een gedegen opbrengst. Dit komt terug in de impactanalyse, waarbij als belangrijkste aandachtspunten naar voren komen:

- Hoe krijgen we het gedachtengoed van een lerende omgeving middels verhalen goed onder de aandacht
- Hoe krijgen we een grotere respons van inwoners, medewerkers van gemeenten en medewerkers van zorgaanbieders. Welke (warmer) methode is daarbij helpend? Hoe richten we deze processen in?

Na de impactanalyse zal er een implementatieplan worden opgesteld.

3. Maak een eindproduct van het prototype van de werkgroep Data/Brondata (inclusief implementatie). Uitzoeken welke data aanvullend zijn bij het narratief onderzoek en de vragenlijst. Beschrijf het eindproduct en benoem de randvoorwaarden voor de juiste vulling van de data. Maak een concept implementatieplan.

Uitkomst evaluatie:

Er is een conceptmonitor opgeleverd, waarbij we antwoord willen geven op de vragen die voortkomen uit de Visie Sociaal Domein en de opgaven uit de ontwikkelagenda. Daarnaast zit er veel informatie in over waar aanbieders tegelijk of opvolgend samenwerken bij een cliënt. Deze informatie kan zowel op groepsniveau als op casusniveau inzichten geven. De komende periode staan de volgende acties gepland:

- Optimalisatie van de look en feel en leesbaarheid van de monitor
- Finetunen definities indicatoren (o.a. in samenspraak met VNG en Ketenbureau)
- Aanscherpen administratieafspraken (SAP 2026)
- Ontwikkelen berichtenscan (betrouwbaarheid data)
- Ontwikkelen Overkoepelend Dashboard
- Test Duidingssessie over onderwerp (vb uit ontwikkelagenda)
- Opstellen impactanalyse
- Uitkomsten impactanalyse uitwerken in een implementatieplan

Opdracht verbindingsgroep

In de ontwikkelagenda is ook een rol voor een verbindingsgroep geformuleerd. De opdracht van de verbindingsgroep luidt: “Zij houden overstijgend overzicht en regie houdt op het proces, zowel intern binnen de gemeenten als voor de zorgaanbieders.” De verbindingsgroep heeft haar eigen rol, opdracht en functioneren geëvalueerd. Daarnaast geeft zij aandachtspunten voor de toekomst mee.

Uitkomst evaluatie verbindingsgroep

De verbindingsgroep bewaakt en ziet toe op het proces, de voortgang en vooral de samenhang tussen Bouwgroep 1 en Bouwgroep 2 met de verschillende pilots daarbinnen. Leden van de verbindingsgroep zijn linking-pins, doordat de leden van de verbindingsgroep zelf ook onderdeel zijn van een of beide bouwgroepen. Ze nemen in die hoedanigheid initiatieven om de samenhang en voortgang van de gehele brede monitoring te stimuleren. Dit doen ze zowel binnen de bouwgroepen als buiten de bouwgroepen. Ze agenderen de voortgang van de brede monitor op verschillende overleggen binnen de gemeenten, zoals het MOSD, POHO en de accountteams om bekendheid en draagvlak te houden en uit te bouwen. Daarnaast komt het terug in de ontwikkelagenda en de verschillende ontwikkeltafels waar gemeenten en aanbieders samenwerken aan de transformatiedoelstellingen. Dit vergroot het draagvlak om in een later stadium te werken met de opgedane data uit de brede monitoring.

De verbindingsgroep functioneert goed, maar constateert tegelijk dat zij wel bovenop de voortgang moeten zitten. Dit is een kracht van de leden, maar ook een valkuil, omdat het draagvlak en de draaglast verdeeld horen te worden over alle deelnemende partijen en mensen. De grootste uitdaging is om de voortgang en het eigenaarschap ook bij anderen te beleggen. Hier schuilt het risico van de brede monitoring, want het kan als te vrijblijvend worden ervaren. Er is namelijk geen duidelijke Governance die hierop toeziet. Het valt of staat dus met initiatief van de individuen, iets wat tot nu toe goed heeft gewerkt. Nu de brede monitor duidelijkere contouren krijgt, ontstaan ook spanningsvelden. Op financiën (wie gaat wat betalen), uitvoering (wie is eigenaar) en keuzes (wie beslist). De komende periode zal niet alleen de verbindingsgroep hierover na moeten denken, maar zal breder consensus moeten worden gezocht om voldoende draagvlak te houden voor te vervolgstappen.

Aanbevelingen voor vervolg brede monitoring

Op de evaluatievraag van welke elementen in een nieuwe ontwikkelagenda terug moeten komen, worden vanuit de brede monitoring de volgende aanbevelingen meegegeven:

- Beschrijf wat er qua eigenaarschap van de deelnemers (gemeenten en zorgaanbieders) wordt verwacht.
- Maak afspraken over welke houding en inzet gemeenten en aanbieders van elkaar mogen verwachten wanneer er gewerkt wordt aan transformatiedoelstellingen en/of het gedachtegoed van de brede monitoring.
- Beschrijf of maak afspraken over behouden en/of realiseren van een zo breed mogelijk draagvlak. (Zijn er bijvoorbeeld bepaalde spelregels vast te leggen?)

Conclusie

Uit de evaluatie blijkt dat ten aanzien van de brede monitoring er heel hard en constructief gewerkt is en er veelbelovende (tussen)resultaten zijn geboekt. Of de brede monitoring bijdraagt aan een meer passend en duurzaam antwoord op de hulpvraag is nu nog niet te zeggen. De opdracht is echter nog niet klaar. Er is meer tijd en inzet nodig om de brede monitoring door te ontwikkelen en verder vorm en inhoud te geven. De pilots krijgen een vervolg in een tweede ronde, met als doel om naar brede implementatie toe te werken. Daarnaast zijn er acties aanbevolen om het gedachtegoed van de brede monitoring verder te delen. De start van de nieuwe contracten voor jeugdhulp en Wmo (met 2026 als overgangsjaar) is hiervoor een logisch moment.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

De pilots van de brede monitoring leveren al mooie resultaten op, maar zijn nog niet afgerond. Pas als de pilots afgerond zijn en de werkwijze breed geïmplementeerd is, kunnen we goed zien wat het ons in totaliteit oplevert. De eerste resultaten zijn veelbelovend. Het voortzetten van de huidige opdrachten ten aanzien van de brede monitoring wordt aanbevolen. Daarnaast zijn er op basis van de evaluatie enkele nieuwe opdrachten geformuleerd, zoals het opleveren van implementatieplannen en het maken van afspraken over inzet en eigenaarschap.

Hoofdstuk 5 Opgaven Accountteam IAJ

Accountteam IAJ¹ was verantwoordelijk voor twee opgaven.

Opgave 1: Aanpak wachtlijst-problematiek en doorlooptijden in de GGZ-behandeling

In de ontwikkelagenda staan bij opgave 1 (wachtlijst en doorlooptijden GGZ-behandeling) de volgende doelen geformuleerd:

Tijdige en passende hulp, door:

- Korte wachtlijsten jeugd GGZ: Het streven is om de wachtlijsten zo kort mogelijk te houden.
- Beschikbaarheid van overbruggingszorg om alvast aan de slag te gaan en escalatie te voorkomen.
- Kortere doorlooptijd bij GGZ-behandelingen. Dit omvat sneller afschalen of afsluiten van behandelingen en een kritische blik op de duur van behandelingen.

Wachtlijst

Uit de evaluatie blijkt dat de wachtlijst Jeugd GGZ (voor het gros) binnen de treeknormen valt.

Het overgrote deel van de aanbieders haalt het binnen de treeknormen van 14 weken (getoetst vanuit de beschikbaarheidswijzer).

Hoeveel de wachtlijst jeugd GGZ korter is geworden is moeilijk te vergelijken. 7 van de 9 aanbieders die en/of Sggz/Bgzz aanbieden variëren qua wachttijd tussen de 2 tot 14 weken. Twee aanbieders, die zowel BGGZ als SGZZ leveren, zitten op een wachttijd van 20 en 40 weken. Bij de belangrijkste aanbieders voor de gehele regio ligt de wachttijd laag. Dit is getoetst vanuit de beschikbaarheidswijzer.

Vanuit Initi8 lijkt er een daling qua wachttijd te zijn. Hier moet echter een nuance aangebracht worden: sommigen gemeenten geven het 301-bericht tegelijk af met het 305-bericht. Dit impliceert dat er geen wachtlijst is, maar eigenlijk is die er wel. Gemeenten houden namelijk op deze wijze een interne wachtlijst bij, die niet in Initi8 te zien is. Voor 2026 is afgesproken dat het niet meer is toegestaan om tegelijkertijd een 301- en 305 bericht te sturen. Een check van de websites van aanbieders, leerde ons dat de wachttijd op de websites over het algemeen overeen komt met wat er in de beschikbaarheidswijzer is opgenomen. Een gering aantal aanbieders heeft de wachtlijst niet op de website staan.

Of Minder jeugdigen/gezinnen lange wachttijden ervaren voordat ze toegang krijgen tot de benodigde zorg, is niet helemaal met zekerheid te zeggen. Bij 14 van de 22 aanbieders (behandeling, BGGZ en SGGZ) is de wachtlijst 6 weken of korter. Dit is getoetst vanuit beschikbaarheidswijzer. We hebben geen specifieke cliëntervaringen over wachttijden opgevraagd. De gemeenten krijgen minder tot geen signalen over (te) lange wachttijden op dit moment. De urgentie van het vraagstuk wachtlijst is hierdoor lager; het aanpakken van de wachtlijsten is daarmee minder relevant voor de nieuwe ontwikkelagenda.

Overbruggingszorg

¹ Met ingang van 01-01-2026 draagt dit accountteam de naam Accountteam Ambulante Jeugdhulp.

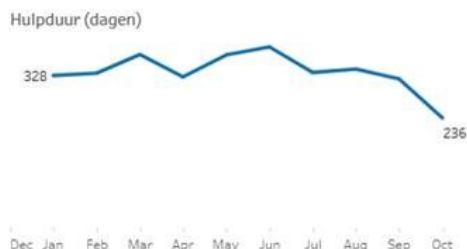
In de ontwikkelagenda staat het volgende opgenomen over de beschikbaarheid van overbruggingszorg:

- Gezinnen op de wachtlijst ervaren een verschuiving in hun perceptie en ervaring van wachten, door de beschikbaarheid van overbruggingszorg of andere passende ondersteuning. Wachtijd biedt hen de mogelijkheid om zelf alvast aan de slag te gaan; het benutten van eigen kracht wordt ondersteund.
- Aanbieders hebben nieuwe oplossingen geïdentificeerd en geïmplementeerd om de wachtijd voor cliënten te overbruggen.

In algemene zin is overbruggingszorg beschikbaar. Of gezinnen op de wachtlijst een verschuiving in perceptie en ervaring van het wachten ervaren door de inzet van overbruggingszorg, wordt momenteel niet gemeten. Overbruggingszorg wordt alleen ingezet in die situaties waar het echt nodig is, om escalatie te voorkomen. Aanbieders denken mee bij de inzet van overbruggingszorg. De gemeenten zien overbruggingszorg ontstaan bij de POH-jeugd/POH-GGZ. Het accountteam ziet het thema overbruggingszorg graag terug in de nieuwe ontwikkelagenda. Hierbij moet er aandacht zijn voor de beschikbaarheid van overbruggingszorg, maar ook voor de vraag of de overbruggingszorg aansluit op de hulpvragen en of zorgaanbieders hier ad hoc op kunnen reageren. Ten aanzien van dit onderwerp adviseert het accountteam een samenwerking met de werkgroep primair proces.

Verkorten doorlooptijd GGZ-behandeling

Voor behandeling zijn de doorlooptijden variërend (in 2025). Van gemiddelden tussen de 328 dagen en 236 dagen. Nuance is dat we geen onderscheid kunnen maken tussen basis-GGZ en specialistische-GGZ.

Uit de evaluatie blijkt dat op basis van de beschikbare data (dashboard Initi8) niet is na te gaan of het doel van het verkorten van de doorlooptijd van GGZ-behandelingen is behaald. Vanaf 2026 kunnen we de doorlooptijd van GGZ-behandelingen wel uit de bestanden halen, omdat we met de nieuwe contracten specifieke producten hebben afgesproken. Het accountteam heeft de wens het doel van het verkorten van de doorlooptijd van GGZ-behandelingen mee te nemen naar de nieuwe ontwikkelagenda. Het is logisch om ten aanzien van dit punt de verbinding te zoeken met de werkgroep brede monitoring.

In de ontwikkelagenda staat ook de opdracht om een plan te ontwikkelen voor de omgang met 315-berichten. Dit plan is niet ontwikkeld. Vanaf 2026 zullen hier wel afspraken voor gelden. Deze worden vastgelegd in het standaard administratieprotocol (SAP) en de bijbehorende afsprakenkaart.

Hoe is er gewerkt aan opgave 1?

De coördinatie vond plaats vanuit het accountteam IAJ. Over het algemeen vindt er afstemming plaats met de betrokken zorgaanbieders, voorliggende voorzieningen en toegang, al verdient met name de inzet van voorliggende voorzieningen (bij o.a. afschaling en wachtlijstoverbrugging) echt nog verdere aandacht. Er wordt regionaal middels de brede monitoring, contractmanagement en het accountteam IAJ samengewerkt ten aanzien van de monitoring wachttijden en doorlooptijden.

Conclusie Opgave wachtlijst en doorlooptijd GGZ-behandeling

Bij de start van de ontwikkelagenda was de wachtlijstproblematiek groot. Inmiddels is dit beeld verschoven naar beheersbaar. Er zijn nog steeds wachtlijsten, maar over het algemeen vallen de wachtlijsten binnen de Treeknormen. Niet alles wat in de opgave staat geformuleerd, was daadwerkelijk te meten. Het is dan ook niet duidelijk in hoeverre opdrachten in de opgave zijn behaald. Om die reden is het wenselijk dat opgave 1 deels (en aangepast) terugkomt in de nieuwe ontwikkelagenda. Met de beschikbaarheidswijzer en de afgesproken KPI's in de nieuwe contracten per 1-1-2026 is het thema wachtlijst voldoende geborgd (in reguliere processen) en hoeft dit niet meer in de ontwikkelagenda terug te komen. Ten aanzien van overbruggingszorg en het verkorten van de doorlooptijd van GGZ-behandeling is de wens om dit mee te nemen naar de nieuwe ontwikkelagenda.

Aanbeveling voor vervolg:

☐ Voortzetten ☐ Afronden ☒ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Het monitoren van de doorlooptijd is met de ingang van de nieuwe contracten mogelijk. Het onderscheid tussen behandeling en ggz behandeling is namelijk vanaf 2026 terug te zien met de specifieke producten GGZ basis en GGZ specialistisch.

Ten aanzien van doorlooptijden, afschaling en het (tijdig) afsluiten van zorg zijn in de nieuwe contracten KPI's afgesproken met de aanbieders. In de nieuwe ontwikkelagenda moet vastgelegd worden of dit onder de brede monitoring valt of dat er voor dit accountteam nog een specifieke opgave geldt.

Het verdient de aanbeveling om overbruggingszorg ook in de nieuwe ontwikkelagenda op te nemen. Met de nieuwe contracten ligt de verantwoordelijkheid voor overbruggingszorg bij aanbieders. Het is van belang om te monitoren of aanbieders ook daadwerkelijk overbruggingszorg inzetten in die situaties die daarom vragen.

Opgave 2: Aanpak echtscheidingsproblematiek

In de ontwikkelagenda is in opgave 2 aandacht gevraagd voor het aanpakken van echtscheidingsproblematiek in de Achterhoek. Dit in verband met de grote impact op de kinderen/jeugdigen en daarmee de jeugdhulp in onze regio.

Uit de evaluatie blijkt dat er, om de bewustwording van het effect van echtscheidingen op kinderen te vergroten en problematiek zo veel mogelijk te voorkomen, er afspraken zijn gemaakt met Villa Pinedo. Dit betreft het volgende:

BASISPAKKET ONLINE STEUN JUNI 2025 TOT EN MET JUNI 2026

Een all-in steunpakket gericht op zowel kinderen met gescheiden ouders, als hun ouders. Dit pakket is inclusief onze lokale/regionale inzet (gemiddeld 2 tot 4 uur per werkweek), de VP Communicatiekit (online en fysiek), organisatie- en ontwikkelkosten en lokale (werk)sessies gericht op verbinding en samenwerking.

Er zijn geen signalen die laten zien dat de problemen als gevolg van echtscheidingen minder zijn geworden. De toegankelijkheid van ondersteuningsmogelijkheden voor gezinnen in echtscheiding is verbeterd. De beschikbaarheidswijzer is hiervoor een tool. Daarnaast organiseren gemeenten lokaal ook ondersteuning bij echtscheiding.

In 2023 is er regionaal een verkenning gedaan van de opgave samen met zorgaanbieders, Gecertificeerde Instellingen en de toegang. Dit heeft geresulteerd in een memo die begin februari 2024 is voorgelegd aan het regionaal managers overleg (MOSD) van de gemeenten. De memo is goedgekeurd door het MOSD onder de voorwaarde dat er vanuit IZA (Integraal Zorg Akkoord) middelen beschikbaar zijn. Er zijn echter geen middelen beschikbaar gekomen, waardoor er geen voortgang is geweest. De memo wordt momenteel herzien en opnieuw besproken binnen het AO-jeugd, met als doel om in de nabije toekomst een regionale aanpak van echtscheidingsproblematiek af te spreken.

In de memo zijn de volgende resultaten benoemd:

- Een regionaal dekkend preventief (groeps)aanbod met bewezen effectieve interventies voor ouders en kinderen is geïmplementeerd.
- Een (sub)regionaal of lokaal professioneel echtscheidingsloket dat voldoet aan vastgestelde eisen is opgericht.
- Er is mogelijk een omgangshuis opgezet.
- Toegangsmedewerkers van de verschillende gemeenten hebben hun kennis van echtscheidingsproblematiek vergroot door middel van deelname aan een scholingsprogramma.

Vanuit regio-oogpunt kan op dit moment niet gezegd worden dat de (jeugdhulp)kosten die samenhangen met echtscheidingsproblematiek lager zijn, of dat er sprake is van een afname

van jeugdbeschermingszaken en of er sprake is van een verlaging van het aantal complexe echtscheidingen. Het lijkt er eerder op dat echtscheidingsproblematiek vaker voorkomt. Dit is niet gebaseerd op cijfers binnen de regio, maar wel op wat we in contractgesprekken horen en wat ook in de media gemeld wordt.

Conclusie Opgave aanpak echtscheidingsproblematiek

Er is regionaal (te) weinig gebeurd ten aanzien van de aanpak van echtscheidingsproblematiek. Het ontbreken van middelen is hiervoor een grote oorzaak. Het onderwerp wordt momenteel weer opgepakt en verdient dan ook een plek in de nieuwe ontwikkelagenda.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

De memo over de regionale aanpak van echtscheidingsproblematiek wordt herzien. Dit verdient een (realistische) doorvertaling in de nieuwe ontwikkelagenda (onder de voorwaarde van het beschikbaar zijn van middelen).

Er wordt daarnaast onderzocht wat het verschil is tussen een kindbeheartiger en een kindvertegenwoordiger. Dit levert mogelijk input op voor de memo.

Hoofdstuk 6 Opgaven accountteam WMO

Accountteam WMO was verantwoordelijk voor drie opgaven, waarbij één opgave gezamenlijk was met het accountteam HCV/GWV.

Opgave 1 Aanpak 18-/18+

De opgave 18-/18+ is een gezamenlijke opgave van het accountteam WMO met het accountteam HCV/GWV. In de ontwikkelagenda zijn er bij deze opgave twee doelen geformuleerd:

1. Continuïteit van de huisvesting is geborgd van jongeren die ondersteuning nodig hebben na 18e of 21e.
2. Er is regie op hun woonperspectief of een veilige verblijfplek, ook na hun 18e of 21e.

Ad 1: Continuïteit van de huisvesting is geborgd van jongeren die ondersteuning nodig hebben na 18e of 21e

Er is op verschillende manieren gewerkt aan het borgen van de continuïteit voor jongeren die ondersteuning nodig hebben na hun 18e of 21e verjaardag. Hierbij is niet enkel gefocust op huisvesting, maar op alle leefdomeinen van jongeren volgens de Big 5. Hierbij gaat het om wonen, werk/school, inkomen, welzijn en support. Onder andere in de Hervormingsagenda wordt gesteld dat dit minimaal op orde moet zijn voor een soepele overgang, omdat hiermee de basis wordt gelegd voor zelfstandigheid.

Sinds het ontstaan van de ontwikkelagenda transformatie hebben er diverse bijeenkomsten plaatsgevonden met een afvaardiging van zorgaanbieders en het SDA, waarbij aandacht is geweest voor de knelpunten rondom de overgang 18-/18+ en mogelijke oplossingen. In gezamenlijkheid is hierin prioritering aangebracht en zijn er concrete acties uitgezet. De drie belangrijkste initiatieven die zijn ontstaan, zijn:

A. Overlegtafel WMO Wonen

De overlegtafels zoals we die nu kennen voor minderjarigen (RET (regionaal expertise team) en RTT (regionale toeleidingstafel)) bleken niet te volstaan om de continuïteit rondom huisvesting voor de 18-/18+ doelgroep te borgen. Dit heeft ertoe geleid dat er een nieuwe overlegtafel is opgericht voor WMO Wonen. Hier kan onder andere casuïstiek worden ingebracht die vastloopt rondom de overgang 18-/18+.

Binnen de overlegtafel WMO wonen ligt de focus op het uitwisselen van kennis, het versterken van onderlinge relaties en het inbrengen van lastige/vastgelopen casuïstiek door zowel aanbieders als de toegang. In 2024 zijn er een viertal “pilot bijeenkomsten” geweest. In januari 2025 is, na een gezamenlijke evaluatie met de aanbieders, besloten dat de overlegtafel een duidelijke meerwaarde kent. Met een 6-wekelijkse frequentie en een vaste afspraak op woensdagochtend zijn er in 2025 tien bijeenkomsten georganiseerd. Het betreft een fysieke afspraak georganiseerd op de locatie(s) van de verschillende zorgaanbieders. Zowel alle aanbieders, als consultants sluiten structureel bij deze overleggen aan. Binnen deze bijeenkomsten is in het afgelopen jaar structureel casuïstiek besproken. Voor 2026 wordt als

opgave de verdere inbedding en borging van de overlegtafel beoogd. Zie hiervoor ook de uitwerking van de ontwikkelopgaven WMO.

B. Perspectiefplan

Een soepele overgang vraagt om tijdig over de toekomst na de achttiende verjaardag na te denken. Tegenwoordig zien we dat de overgang naar volwassenheid zich over een langere periode voordoet. Een perspectiefplan is hierbij een goed hulpmiddel. Het perspectiefplan is geen nieuw idee. Zo staat het ook benoemd in de Hervormingsagenda: elke jongere die jeugdhulp ontvangt, heeft een persoonlijk ontwikkel- of toekomstplan. Jeugdhulpaanbieders en gemeenten committeren zich om voor en met deze jongeren tijdig een perspectief te formuleren. Concreet bevat het perspectiefplan afspraken op vijf leefdomeinen, de Big 5 onderwerpen. Ook in de huidige inkoop jeugdhulp en de nieuwe inkoop vanaf 2026 is het werken met een perspectiefplan als eis opgenomen. Dit dient te gebeuren voordat de jongere de jeugdhulp verlaat en daarom geldt dit voor elke jongere vanaf 16 jaar.

Het afgelopen jaar heeft een projectgroep onderzoek gedaan naar de rol van het perspectiefplan in de Achterhoek. De projectgroep bestaat uit afgevaardigden van jeugdhulpaanbieders en gemeenten en heeft vastgesteld dat niet elke aanbieder in de Achterhoek met een perspectiefplan werkt of hierover beschikt. Om die reden heeft de projectgroep besloten om een format te ontwikkelen dat door iedereen gebruikt kan worden. Het Sociaal Domein Achterhoek (SDA) ziet graag dat alle aanbieders en gemeenten deze opzet gaat hanteren. Tijdens de onderzoeksperiode is het de projectgroep duidelijk geworden dat het perspectiefplan de grootste meerwaarde heeft als het eigenaarschap bij de jongere zelf ligt. Daarmee ligt de regie bij de jongere, waarmee goed kan worden aangesloten bij de hulpvraag en leefwereld van de jongere. Een uniform format is daarbij helpend. Op die manier maakt het voor de jongere namelijk niet uit met wie hij in gesprek is. Het plan kan met de jongere meereizen en op elke plek bewerkt en aangevuld worden. Dit heeft als grote meerwaarde dat de jeugdige geen nieuw plan hoeft op te stellen op het moment dat er een andere gemeente of zorgaanbieder betrokken raakt. Op dit moment bevindt de ontwikkeling van het perspectiefplan zich in de afrondende fase. Vanaf december 2025 wordt het perspectiefplan gedeeld met gemeenten en aanbieders en geplaatst op de SDA website. Er wordt nog onderzocht of het document gedigitaliseerd kan worden.

Er zijn gesprekken met LerenWerkt zodat onderzocht kan worden hoe ook het onderwijs aansluiting hierin kan vinden.

C. Kennisdeling 18-/18+

In gesprekken met zorgaanbieders bleek dat er behoefte was aan een centrale plek met verzamelde informatie die van belang is voor de overgang 18-/18+. Voor aanbieders, verwijzers en gemeenten is het belangrijk om te weten hoe ze jongeren zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op de overgang van 18- naar 18+. Op de website van het SDA is deze informatie, zoals met welke wet- en regelgeving jongeren te maken (kunnen) krijgen en wat er in de Achterhoek mogelijk is voor deze groep, verzameld en weergegeven.

Ad 2: Regie op het woonperspectief of een veilige verblijfplek van een jongere, ook na hun 18e of 21e

De verwachting is dat het perspectiefplan gaat bijdragen aan regie op het woonperspectief of een veilige verblijfplek. In de nieuwe contracten (die per 1-1-2026 ingaan) is opgenomen dat aanbieders jongeren vanaf hun 16e verjaardag helpen om in goede samenspraak met ouder(s), school en belangrijke anderen van de jeugdige, een perspectiefplan op te stellen. Verder is er in de nieuwe inkoop een product ontwikkeld "Wonen Gericht op Zelfstandigheid". Dit is ontstaan mede door de gesprekken die binnen deze ontwikkelopgave hebben plaatsgevonden.

Voor wat betreft het perspectiefplan, hierin is niet alleen vastgelegd waar de jeugdige in de toekomst gaat wonen, maar ook hoe de jeugdige aan inkomen komt, of en zo ja naar welke school de jeugdige gaat of welke dagbesteding de jeugdige gaat volgen. Dit perspectiefplan wordt periodiek, waar nodig, bijgesteld, zodat voor alle partijen voortdurend duidelijk is wat het perspectief is. De aanbieder betreft hier de verwijzer bij.

Uit de evaluatie blijkt dat er tussen aanbieders onderling minimaal afstemming plaatsvindt over beschikbare vervolgplekken. Dit is een belemmerende factor als het gaat om uitstroom uit jeugdhulp met verblijf voor jongeren die nog ondersteuning nodig hebben en dit beïnvloedt daarmee de continuïteit van huisvesting. Sommige aanbieders hebben een wachtlijst voor bijvoorbeeld begeleid wonen/wonen gericht op zelfstandigheid, terwijl anderen plek vrij hebben.

Vanuit de WMO overlegtafel is in 2025 gedeelde inzage gerealiseerd in de wachtlijst voor WMO wonen. Cliënten worden in volgorde van aanmelding door de toegangsmedewerker van de gemeenten op de wachtlijst geplaatst. Zowel aanbieders als de gemeentelijke toegangsmedewerkers en het WMO accountteam heeft hier inzage in. Daarnaast is het bespreken van open/beschikbare plekken per aanbieder een vast agendapunt bij de overlegtafel. Beoogde doelstellingen van beide maatregelen:

- Snellere plaatsing van cliënten die wachten op een woonplek.
- Betere benutting van beschikbare capaciteit bij aanbieders.
- Meer regie en samenwerking tussen gemeenten en zorgaanbieders.

Verder is gebruik gemaakt van het stoplichtmodel. In 2024 is door accountteam WMO, middels het gebruik van het stoplichtmodel, de totale WMO wonen cliëntpopulatie in beeld gebracht en zichtbaar gemaakt welke WMO cliënten op een goede verblijfsplek zitten, welke cliënten niet en welke oorzaken dit kent. Deze uitvraag binnen de WMO heeft waardevolle inzichten opgeleverd. Naar voorbeeld van het WMO accountteam is in april en mei 2025, middels hetzelfde stoplichtmodel, geprobeerd de cliëntpopulatie voor jeugdhulp met verblijf in beeld te brengen. Dit met als doel te inventariseren in hoeverre vraag- en aanbod op dit moment op elkaar aansluiten en in breder perspectief beeld te krijgen bij de uit- dan wel doorstroom voor jeugdigen afkomstig uit de Achterhoek. Helaas is hier onvoldoende reactie op gekomen vanuit de aanbieders om hier, gezamenlijk met aanbieders, een verdere stap in te kunnen zetten.

Ondanks dat er heel veel stappen zijn gezet, concluderen de beide accountteams dat de beoogde effecten nog niet volledig zijn gerealiseerd:

Effecten:

- Jeugdigen weten tijdig hoe hun woonperspectief er na hun achttiende jaar uit gaat zien en op welke ondersteuning zij kunnen (blijven) rekenen.
- Continuïteit in wonen voor jeugdigen, op een passende plek.
- Goede uit- of doorstroom, zodat ze als zelfstandige inwoner kunnen participeren in de samenleving.

Onder het kopje “waar staan we” zijn bij deze opgave in de ontwikkelagenda concrete acties afgesproken. De evaluatie levert het volgende inzicht op: er hebben drie bijeenkomsten plaatsgevonden. Er heeft prioritering plaatsgevonden en er zijn drie actiepunten uitgekozen waar de afgelopen periode aan is gewerkt. Hier zijn afgevaardigden van zorgaanbieders bij betrokken geweest en in de bijeenkomsten is dit gepresenteerd aan de alle bij deze ontwikkelopgave betrokken zorgaanbieders. Inmiddels zijn twee acties afgerond en de laatste (perspectiefplan) is in een vergevorderd stadium. Deze acties dragen bij aan een soepelere en meer duidelijke overgang van 18- naar 18+.

Afspraken die zijn opgevolgd zijn dat de knelpunten die spelen op het 18-/18+ veld bij de lokale gemeenten en de aanbieders zijn opgehaald. Dit is door de accountteams Jeugdhulp met Verblijf en WMO in gezamenlijkheid met zorgaanbieders opgepakt, te weten: I-Nova, Sius, Entrealindenhout, Jeugdbescherming Gelderland, Zorggroep Achterhoek, Leger des Heils, Passpect en Sa-Net. Zij vormen samen de werkgroep 18-/18+. Vooralsnog is op regionaal niveau gezocht naar oplossingen.

Conclusie opgave aanpak 18-/18+

Ten aanzien van de aanpak 18-/18+ is er door gemeenten en betrokken aanbieders veel werk verzet. Zo is er een (goedlopende) overlegtafel WMO wonen gerealiseerd, is er een perspectiefplan ontwikkeld en is alle beschikbare informatie over het thema 18-/18+ gebundeld op de website van het SDA. De beoogde effecten van de aanpak 18-/18+ zijn nog niet volledig gerealiseerd. Om die reden adviseren de accountteams om de aanpak 18-/18+ met deels aangepaste opdrachten op te nemen in de nieuwe ontwikkelagenda.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☒ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Elementen die vanuit de accountteams geadviseerd worden op te nemen in de nieuwe ontwikkelagenda:

- voortzetten werkgroep 18-/18+
- Verdere inbedding en borging Overlegtafel WMO wonen
- Uitrol format perspectiefplan, evaluatie van het gebruik en eventueel digitalisering. Ook aandacht voor betrekken onderwijs bij perspectiefplan.
- Gebruik product wonen gericht op zelfstandigheid analyseren, monitoren (gecombineerd met accountteam HCV/GWV).
- Aandacht voor overleg/afstemming tussen aanbieders onderling rondom huisvesting voor deze doelgroep en beschikbare plekken/wachlijsten (-> stimuleren gebruik beschikbaarheidswijzer).

Opgave 2: Uitbreiding Beschermd Thuis

Het accountteam WMO heeft als tweede opgave de uitbreiding van beschermd thuis. Tijdens de evaluatie is er bij de volgende vragen stil gestaan:

1. *Is het gelukt om de instroom naar beschermd wonen te beperken?*
De mogelijkheid om een beschermd thuis indicatie af te geven is er wel. Deze mogelijkheid wordt nog onvoldoende benut ter voorkoming van beschermd wonen. Dit is te verklaren doordat er veel jongvolwassenen vanuit een thuissituatie instromen en vanuit de thuissituatie wordt beschermd thuis vaak niet ingezet.
Daarnaast is dit afhankelijk van de beschikbaarheid van zelfstandige huisvesting. De krapte op de woningmarkt helpt hierin niet mee.
2. *Hebben inwoners de mogelijkheid om stapsgewijs uit te stromen naar zelfstandig wonen?*
Ja, er is flexibiliteit om de indicatiestelling af te stemmen op de individuele situatie van de cliënt.
3. *Wordt beschermd thuis als 'creatieve oplossing' ingezet voor mensen die behoefte hebben aan intensievere ondersteuning, maar waarbij geclusterd/groepswonen geen mogelijkheid is?*
Ja, waar dit mogelijk is. Het is goed mogelijk dat dit in de toekomst meer gaat toenemen doordat het product beschermd thuis is uitgebreid en ook toepasbaar is voor cliënten die niet zelf hun hulpvraag kunnen stellen.
4. *Lukt het om cliënten passende zorg op een passende plek te geven? Waarom wel/niet? Lukt het om de sociale basis een (grotere) rol te geven?*

De capaciteit is geen probleem. Voor beschermd thuis bestaat er geen wachtlijst. Bij beschermd thuis gaat om cliënten die in de wijk wonen. De aansluiting met de sociale basis is belangrijk. Dit is vooral een lokale taak van de gemeenten.

Conclusie opgave uitbreiding beschermd thuis

Waar mogelijk wordt de instroom naar bescherm wonen beperkt. Inwoners hebben de mogelijkheid om stapsgewijs uit te stromen naar zelfstandig wonen, mits er geschikte huisvesting voorhanden is. Beschermd thuis kan als 'creatieve oplossing' voor mensen die behoefte hebben aan intensievere ondersteuning, maar waarbij geclusterd/groepswonen geen mogelijkheid is, worden ingezet. Daarmee zijn de doelen van deze opgave behaald. In de reguliere werkprocessen en werkafspraken is deze opgave geborgd.

Aanbeveling voor vervolg:

☐ Voortzetten ☒ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

De uitbreiding van beschermd thuis hoeft niet in de nieuwe ontwikkelagenda te worden opgenomen, omdat dit in reguliere werkprocessen en afspraken voldoende is geborgd.

Opgave 3: Ketenplatform (overlegtafel)

Als derde opgave uit de ontwikkelagenda heeft het accountteam Wmo gewerkt aan de realisatie van het ketenplatform. In de praktijk wordt het ketenplatform een overlegtafel genoemd.

De overlegtafel heeft bijgedragen aan een efficiënte in- door en uitstroom. Dit is op verschillende manieren bereikt:

- Casuïstiekbespreking lastige/moeilijk plaatsbare casuïstiek. Voor cliënten die moeilijk geplaatst konden worden heeft de overlegtafel geleid tot een aantal succesvolle plaatsingen. Zonder de overlegtafel was er geen platform om deze casuïstiek in te brengen en zou er waarschijnlijk geen succesvolle plaatsing plaats hebben gevonden.
- In sommige gevallen is er met behulp van de expertise van andere aanbieders een plek geschikt gemaakt. Daardoor kon cliënt op de bestaande plek blijven.
- Er zijn met aanbieders aan de overlegtafel tools ontwikkeld om open plekken, wachtlijsten en het zorgaanbod van een zorgaanbieder inzichtelijk te maken. Hierdoor kan een cliënt effectiever in- uit- en doorstromen, omdat inzichtelijk is waar open plekken zijn en wat de expertise van een aanbieder is waardoor sneller een match ontstaat.
- Tot slot is er met aanbieders aan de overlegtafel gesproken over uitstroom van cliënten en is er een handleiding uitstroom beschermd wonen gedeeld en besproken. Zodoende wordt

er eenduidig omgegaan met uitstroom en hebben zowel toegang en aanbieders hier een hulpmiddel voor.

De overlegtafel heeft dus een grote bijdrage geleverd aan een effectieve in- door- en uitstroom van Wmo wonen cliënten. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat het realiseren van een effectieve in- door- en uitstroom van cliënten een grote opgave is die niet alleen met behulp van de overlegtafel bereikt kan worden.

Samenwerking met de aanbieders, gemeenten (toegang), en cliënten

De overlegtafel is samen met een vertegenwoordiging van gemeenten/het accountteam en aanbieders opgezet. Op dit moment is de overlegtafel Wmo wonen één keer in de zes weken en daar sluiten standaard gecontracteerde aanbieders aan, een vertegenwoordiging van het accountteam en de toegang is vertegenwoordigd middels de kwaliteitsmedewerkers.

Benutten van mogelijkheden

Omdat nagenoeg alle aanbieders aansluiten, er een sociale kaart inclusief open plekken, en een gezamenlijke wachtlijst is ontwikkeld, worden de mogelijkheden die er zijn optimaal benut. Verder merk je dat er, voor de casuïstiek die besproken wordt aan de overlegtafel, een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld door aanbieders en gemeenten. Dit leidt ertoe dat er voor de besproken casuïstiek vaak een passende plek wordt gevonden of suggesties voor een passende plek worden gedaan die uiteindelijk leiden tot een passende plek.

Gemeenten en aanbieders kennen elkaar en men weet elkaars expertise in te zetten t.b.v. de cliënten.

Aandachtspunt is hoe de overlegtafel op den duur in de lijn weggezet kan worden. Het accountteam pakt opgaven op en rond deze op een gegeven moment ook weer af. De overlegtafel loopt goed, maar blijft sturing vragen vanuit accountteam. Zowel organisatorisch (agenda voorbereiden, uitnodigingen versturen, Teams-omgeving beheren, voorzitten etc.) als inhoudelijk (veel onderwerpen raken het beleid, toegang, contract dus daarin is sturing/afvaardiging van gemeenten nodig). Daarnaast is de overlegtafel ook een mooi instrument voor gemeenten om in contact te komen met aanbieders, onderwerpen te bespreken en te horen wat er speelt bij aanbieders. Nu de overlegtafel staat, is het dus wel aan afgeronde opgave, maar blijft het inzet vragen. Deze inzet blijft structureel terwijl het accountteam uiteindelijk de opgave moet afronden. Daarom moet er antwoord komen op de vraag hoe het accountteam weggezet kan worden in de lijn en hoe daarbinnen capaciteit vrij gemaakt kan worden voor de overlegtafel.

De lokale werkprocessen sluiten (voldoende) aan op de regionale werkwijze rondom de overlegtafel. Als aandachtspunten kunnen de wachtlijst en het beheer hiervan worden benoemd. Hiervoor is een goede borging en een uniforme werkwijze onder de gemeenten.

Conclusie opgave overlegtafel

De overlegtafel is goed geborgd en levert veel mooie resultaten op. Daarom goed om deze te continueren en met aanbieders te blijven evalueren om zodoende de overlegtafel een waardevol instrument te laten zijn. Aandachtspunt is wel hoe de overlegtafel te borgen in de lijn zodat het accountteam deze opgave uiteindelijk kan afronden.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Het accountteam WMO benut Q1 van 2026 om de overlegtafel van voortgang te voorzien en om na te denken over hoe de overlegtafel in de lijn geborgd kan worden, zodat het accountteam de opgave af kan ronden.

Aanzet nieuwe ontwikkelopgave accountteam WMO

Het accountteam Wmo heeft op basis van de evaluatie ook alvast een aanzet gedaan voor een ontwikkelopgave voor de nieuwe ontwikkelagenda. De huidige ontwikkelopgaven van het accountteam Wmo lopen nog door tot en met Q1 2026. Het accountteam stelt voor om het vervolg als volgt vorm te geven.

Probleemstelling:

Huidige signalen zijn vaak onvoldoende onderbouwd om concreet te kunnen duiden wat er aan de hand is en wat de oorzaak is. Daarnaast ziet de bekostigingssystematiek en het zorglandschap er vanaf 01-01-2026 heel anders uit en is op voorhand niet te voorspellen welke issues er binnen de WMO gaan spelen. Om te komen tot concrete ontwikkelopgaven zullen daarom eerst breed data verzameld moeten worden om te zien waar eventueel ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden of waar juist ontwikkelkansen ontstaan. Vanuit de brede monitoring kan op signalen ingezoomd worden. Dit helpt om duiding te geven en eventueel nieuwe ontwikkelopgaven te formuleren die door het accountteam kunnen worden opgepakt.

Doel:

We willen op basis van de gegevens uit Ini8 en de nog op te leveren brede monitoring en het omzetten van de indicaties een regionaal beeld krijgen van de Wmo doelgroep om op basis daarvan een ontwikkelopgave voor de tweede helft van 2026 te kunnen formuleren.

1. Ontwikkeling van WMO Ondersteuning over de jaren 2021 tot en met 2025

- a. In cliëntaantallen en omzet
- b. Per leeftijdscategorie
- c. Per gemeente
- d. Op aanbiederniveau

2. Verdieping op (ingedikt) productniveau vóór 2022 en bij aanvang 2026 (op basis van toewijzing)

- a. In cliëntaantallen
- b. Per leeftijdscategorie
- c. Per gemeente
- d. Op aanbiederniveau

Effecten

- Actueel inzicht in datagegevens beschikbaar voor verschillende discipline's (AO Wmo/ AOOB/ accountteam /Financials/ Kwaliteitsmedewerkers
- Eens per 4 weken gezamenlijk gegevens duiden
- Aan het eind van het eerste kwartaal 2026 een ontwikkelopgave formuleren
- Voor managers/portefeuillehouders 1 x per kwartaal een managementrapportage

Waar staan we?

- Gemeenten hebben eigen marap systemen
 - Regionale monitoring middels INI8
 - Data uit de Brede monitoring in ontwikkeling en operationeel vanaf Q1 2026
- Onvoldoende zicht op concrete data om oorzaak en gevolg te kunnen duiden waardoor concrete ontwikkelopgave te benoemen

Hoofdstuk Accountteam HCV/GWV

Accountteam HCV/GWV² was verantwoordelijk voor vier opgaven, waarbij één opgave gezamenlijk was met het accountteam WMO.

Opgave 1: Aanpak 18-/18+ (gemeenschappelijk met accountteam WMO)

De evaluatie van deze opgave is te vinden bij opgave 1 van het accountteam WMO.

Opgave 2: Regionale ToeleidingsTafel (RTT)

De Regionale Toeleidingstafel (RTT) is op 1 september 2023 van start gegaan en ingericht. Het uitgangspunt is dat er een tijdige en goede match gemaakt wordt tussen de zorgvraag van de jeugdige en de gecontracteerde zorgaanbieders. Kortom: een meer geïntegreerde samenwerking tussen zorgaanbieders die wordt gefaciliteerd vanuit het SDA. Met de zorgaanbieders samen hebben er vanaf 2023 tot heden vijf evaluaties plaatsgevonden met als doel om te reflecteren en verbeteren. Tevens is de opgave opgeschaald naar het

Klein Bestuurlijk overleg van 12-12-2024, omdat tot dat moment de RTT onvoldoende functioneerde. Ondanks enkele succesvolle matchingen moesten we helaas constateren dat de RTT nog onvoldoende tot zijn recht kwam en het merendeel van de bespreking eindigde met de conclusie dat geen enkele zorgaanbieder iets kon betekenen voor de aangemelde jeugdige.

Er waren op dat moment drie aandachtspunten te benoemen, namelijk;

- Onvoldoende betrokkenheid vanuit de zorgaanbieders bij het proces
- Onvoldoende gezamenlijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap
- Gevolg vicieuze cirkel van negatief beeld vanuit verwijzers

In 2025 zien zowel zorgaanbieders, verwijzers als SDA een positieve kentering en wordt er beter vormgegeven aan het mede-eigenaarschap rondom de verblijfshulpvraag van het kind. Dit blijkt ook uit de laatste evaluatie van april 2025. Naast de bestuurlijke interventie heeft achteraf de evaluatie van november 2024 hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Twee consultants en hun casussen stonden in de evaluatie centraal en dit heeft duidelijk blootgelegd wat er knelt en wat nodig is. Dan gaat het om het belang van collectief denken en risico's samendragen. Daarbij zijn er meer korte lijnen en is er sprake van een blijvend contact tussen verwijzers en zorgaanbieders. Hierover zijn praktische werkafspraken gemaakt. Desondanks blijft schaarste in het aanbod (zowel bedden als personeel) een probleem in samenhang met een zorgvuldige matching tussen het kind, de zorgvraag en de plek. En daarmee is het een zaak van lange adem om de RTT tot een blijvend succes te maken en laten zijn.

² Met ingang van 01-01-2026 draagt dit accountteam de naam Accountteam Jeugdhulp met Verblijf.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid zorgaanbieders

Er wordt een positieve ontwikkeling gezien in de samenwerking tussen de zorgaanbieders. Er is meer openheid en een betere aanspreek cultuur. Het gevolg is dat er minder nee wordt gezegd aan tafel, maar met gezamenlijke verantwoordelijkheid gezocht wordt naar een passende oplossing. Ook dit blijft wel een belangrijk aandachtspunt om aan te werken en vast te houden.

Doel “sneller een plek en minder snel escalaties en crisissituaties” behaald?

Door de verschillende evaluaties en aangescherpte werkafspraken er is meer duidelijkheid ontstaan over ieders rol en daarmee over de (wederzijdse) verwachtingen. In hoeverre het effect van sneller een plek en minder snel escalaties en crisissituaties is behaald, is maar deels te beantwoorden. De ervaringen wijzen uit dat er meer passende matchingen ontstaan vanuit de RTT. Daarnaast zien we ook in de cijfers dat maar een klein deel van de totale instroom naar verblijf via de RTT gaat. Bij een directe match tussen vraag en aanbod is dat ook de afspraak. Tegelijkertijd is het wel duidelijk dat er in algemene zin meer gebruik van de RTT gemaakt kan worden, zeker door de GI's. Dit wijzen de cijfers uit, maar er zijn ook signalen dat jeugdbeschermers nog (te) vaak zelfstandig zoeken naar een verblijfplek voor een kind.

Waar staan we?

In de ontwikkelagenda staan vier (sub)doelen benoemd ten aanzien van de RTT. Uit de evaluatie blijkt dat de (sub)doelen deels zijn behaald.

- **Er wordt volop gebruik gemaakt van de RTT.**

Het doel is deels behaald. Ondanks gesprekken met GI's, ronde langs de lokale toegangen door RTT en de aandacht vanuit de regionale gremia blijft het van belang om hierop te sturen.

- **De RTT wordt goed gevonden en de RTT levert plekken op waar jeugdigen terecht kunnen.**

Het doel is deels behaald. We zien een positieve kentering vanaf 2025 in succesvolle besprekingen. Het is van belang om deze kentering vast te houden.

- **Verwijzers vinden het fijn om casuïstiek aan te melden, omdat de RTT (duurzame) oplossingen biedt.**

Het doel is deels behaald. De evaluaties hebben geholpen om scherpte aan te brengen in de onderlinge rollen en verantwoordelijkheden, maar ook om praktische afspraken te maken over de samenwerking. Verwijzers vinden de tussenliggende tijd van aanmelding tot aan bespreking vaak nog te lang en ook na een RTT bespreking is er nog tijd nodig voor de zorgaanbieder(s) die de casus mee onder de arm neemt, om intern een aanmeldprocedure te doorlopen.

- **Zorgaanbieders denken vanuit hun deskundigheid graag mee en onderzoeken wat zij kunnen bieden, ook wanneer het gaat om jeugdigen met zeer complexe problematiek.**

Dit doel is in voldoende mate behaald. Ondanks dat niet altijd direct een passende oplossing kan worden gecreëerd aan tafel, zien we wel dat zorgaanbieders participeren en meedenken in oplossingen. Juist als het gaat om de moeilijk plaatsbare casuïstiek.

Aanlevering casuïstiek door gemeenten en GI's

De ervaring wijst uit dat de lokale werkprocessen nog onvoldoende op orde zijn over de voorliggende stappen om naar het de RTT te gaan. Dan gaat het bijvoorbeeld om het opstellen van de juiste en inhoudelijke rapportage/aanmeldformulieren, maar ook de cruciale rol van de GD-er bij een kernbeslissing (uithuisplaatsing of overplaatsing).

Vergelijking met het jaar 2024 wijst uit dat er een toename is te zien van aanmelding bij de RET en een verklaarbare afname bij de RTT-besprekingen. De afname in het aantal RTT-besprekingen is het gevolg van de start van de Essentiële Functies per 1 januari 2025, waardoor de oud HCV-aanbieders uit de RTT zijn gevallen en zij nu onder de Essentiële Functies vallen met een gezamenlijke voorkeur. De lokale toegang weet de RTT in voldoende mate te vinden en deze is ingebed. De rol van de voorzitter is hierin belangrijk, die is laagdrempelig benaderbaar en heeft korte lijnen met de verwijzers. We zien dat de GI's nog te weinig aanmelden en dus te weinig gebruik maken van de RTT. Dit krijgt aandacht in de gesprekken met de GI's en sluit aan bij de bovenregionale ontwikkelagenda als het gaat om het samenwerken met het RET: GI's zorgen dat elke jeugdbeschermer in Gelderland bekend is met de rol en positie van het RET en benaderen deze tijdig. Er is een periodiek contact tussen teammanager van een (vertegenwoordigend) GI, gemeente en de voorzitter RET waarin de samenwerking en wederzijdse ervaringen besproken worden.

Conclusie opgave regionale toeleidingstafel (RTT)

De vooraf geformuleerde doelstellingen ten aanzien van de RTT blijven staan. Deels zijn de doelstellingen bereikt, maar deels ook niet. Er is nog meer inbedding en borging nodig. Om die reden stelt het accountteam voor om de opgave voort te zetten en deels aan te passen.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☒ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Voorgesteld wordt om de volgende doelen te hanteren:

- Er wordt volop gebruik gemaakt van de RTT. We hebben hier specifiek aandacht voor de toeleiding vanuit de GI's.
- De RTT wordt goed gevonden en de RTT levert plekken op waar jeugdigen terecht kunnen.
- Verwijzers vinden het fijn om casuïstiek aan te melden, omdat de RTT (duurzame) oplossingen biedt.
- Zorgaanbieders denken vanuit hun deskundigheid graag mee en onderzoeken wat zij kunnen bieden, ook wanneer het gaat om jeugdigen met zeer complexe problematiek. Er moet aandacht zijn voor toetreding en uittreding van nieuwe zorgaanbieders nav de nieuwe inkoop 2026 SDA.

Tevens ziet het accountteam nieuwe ontwikkelingen, die ze graag willen toevoegen aan deze ontwikkelopgave.

Het gaat het om de wijze waarop we de drie verschillende vormen van toeleiding breed naar de jeugdhulp met verblijf kunnen verbeteren, integreren of juist separaat moeten (blijven) organiseren. Specifiek gaat het dan om:

- Toeleiding naar Essentieel Functies via het RET
- Toeleiding naar de crisisbedden verblijf (nieuwe inkoop 2026)
- Toeleiding naar de vormen van verblijf (RTT)

Daarnaast is het zinvol om de toeleiding naar Wonen gericht op zelfstandigheid hier ook bij te betrekken.

Concreet resulteert dat in de volgende doelstelling:

De toeleiding naar verblijf (crisis, regulier verblijf en essentiële functies) is efficiënt georganiseerd en zorgt ervoor dat ieder kind tijdige en passende zorg krijgt. Geen kind valt meer tussen wal en schip.

Opgave 3: Uithuisplaatsingen

Verminderen aantal jeugdzorg plus plaatsingen

Het accountteam heeft over de volgende evaluatievragen nagedacht:

Is het eerste doel behaald? Dus: is het aantal jeugdzorg plus plaatsingen verminderd? En is het gelukt om via G7 te investeren in kleinschalige groepen binnen jeugdzorg plus en verblijf drie milieu? Wat kun je aangeven over de doelgroep (is deze stabiel, of gewijzigd)?

Het eerste doel van het verminderen van het aantal jeugdzorg plus plaatsingen is behaald. Binnen de G7 is geïnvesteerd in kleinschalige groepen binnen de jeugdzorg plus en verblijf 3 milieu. Er heeft cijfermatige analyse plaatsgevonden op kleinschaligheid, met teldatum op of tussen 1 januari en 1 april 2025. Een kleinschalige voorziening is een 24/7-verblijf binnen een gesloten of open residentiële jeugdzorginstelling, op een instellingsterrein of in een woonwijk, van maximaal zes jongeren tot 18 jaar. Het merendeel van de zorgaanbieders in de regio biedt verschillende groepsgroottes aan van 4, 5, 6 en sporadisch 8. En de algemene conclusie is dat de beweging naar kleinschaligheid aanbod is/wordt gemaakt volgens de definitie van maximaal zes jongeren.

In navolging van de georganiseerde bijeenkomst in 2024 is ook in 2025 middels een tweetal bijeenkomsten aandacht geweest voor het terugdringen van JZ+ plaatsingen. Voor deze bijeenkomsten zijn per gemeente de aandachtsfunctionarissen JZ+ uitgenodigd. Voor de eerste bijeenkomst zijn twee ervaringsdeskundigen en de projectleider vanuit het Jongerenennetwerk - Participatie Partners onderdeel van Zorgbelang uitgenodigd. De aandachtsfunctionarissen en ervaringsdeskundigen hebben met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de impact van een JZ+ plaatsing op deze jeugdigen en welke factoren nou van belang zijn om plaatsingen te kunnen voorkomen, of trajecten te verkorten. In de tweede bijeenkomst zijn, behalve de aandachtsfunctionarissen JZ+, ook regiebehandelaren van Pactum, Pluryn, Jeugdbescherming Gelderland, een onafhankelijk gedragswetenschapper en de voorzitter van het RET en de RTT uitgenodigd. In deze bijeenkomst heeft het inzetten van een Voorwaardelijke Machtiging centraal gestaan. Met name ook het nut en de noodzaak van de Voorwaardelijke machtiging als middel voorafgaand aan een JZ+ plaatsing.

Zowel door aanbieders, als door de aandacht functionarissen is positief gereageerd op de organisatie en inhoudelijke invulling van deze bijeenkomsten. Het uitwisselen van kennis en ervaring is helpend om met elkaar een kwaliteitsslag te maken en kritischer te kijken naar mogelijkheden om JZ+ plaatsing te voorkomen. Ook in 2026 is het de intentie hier een vervolg aan te geven met betrokkenen.

Terugdringen aantal uithuisplaatsingen en de bijdrage van het ambulante aanbod

Hoeveel jongeren wonen er niet thuis in de Achterhoek, maar in een jeugdzorg locatie?

Regio	Gezins-en woonvormen	Essentiele functies (t/m eind september 2025)
Achterhoek K3 - 2025	534 jeugdigen	23 jeugdigen
Achterhoek K4 - 2024	591 jeugdigen	

Vergeleken met kwartaal 4 in 2024 toen waren er 591 jeugdigen die niet thuis woonden, eind kwartaal 3 2026 waren er 557 jeugdigen die niet meer thuis woonden. Daarmee is er sprake van een daling, maar de periode is te kort om hier conclusies aan te verbinden. We zullen dit op een langere termijn moeten blijven volgen.

De afbouw van JeugdzorgPlus en het terugdringen van uithuisplaatsingen vraagt om een andere manier van kijken en werken. In 2025 is, mede om die reden, volop door de regio geïnvesteerd in het trainen van verschillende toegangsmedewerkers in het opstellen van een gedegen gedragen verklarende analyse samen met de jeugdige en zijn of haar gezin. Juist wanneer situaties complex worden en mogelijk uithuisplaatsing dreigt kan een gedeelde verklarende analyse duiding geven, houvast bieden en prioriteit aangeven wat een goede eerste stap moet zijn alvorens er over wordt gegaan op een uithuisplaatsing.

2026 zal in het teken staan van verdere implementatie en het kwalitatief borgen van de methode binnen het werkproces van de gemeenten. Ook zal er aandacht moeten zijn voor het samenwerken tussen gezin, gemeente en aanbieders met deze gedeelde verklarende analyse.

Gezamenlijk met accountteam IAJ hebben we het ambulante aanbod geïnventariseerd. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van ambulant aanbod ter voorkoming van uithuisplaatsing. We gaan samen met accountteam IAJ hier vervolg aan geven door te inventariseren of er nog aanbod ontbreekt of verstevigd moet worden. Tevens gaan we onderzoeken hoe het aanbod het beste kan worden benut.

Versterken GWV, afbouwen HCV

Voor de cijfers verwijzen we naar de tabel hierboven. Het is nog te vroeg om hier concrete uitspraken aan te verbinden. We zullen dit op de langere termijn moeten blijven volgen. Tevens zien we nog geen beweging naar een toename van gezinsgerichte woonvormen (pleegzorg/gezinshuizen) ten gunste van een afname van residentieel verblijf.

Het beoogde effect “kinderen groeien zo thuis mogelijk op en/of hebben een passende woonplek die aansluit bij de behoeften” is onvoldoende behaald.

Om het gecontracteerde aanbod en de nieuwe woonvormen goed te benutten, is het van belang dat de gemeenten goed op de hoogte zijn. Om dit te realiseren is een goede inbedding van de beschikbaarheidswijzer van wezenlijk belang.

Het accountteam slaagt er deels in om in samenwerking met de zorgaanbieders het zorgaanbod aan te passen aan de vraag. Er zijn steeds meer zorgaanbieders die kleinschalige

woongroepen hebben ontwikkeld. Wel hebben we een uitvraag gedaan op het stoplichtmodel bij alle verblijf aanbieders. Dit om te inventariseren in hoeverre jongeren in verblijf ook daadwerkelijk op de juiste plek wonen. Dit heeft onvoldoende respons gegeven voor een betrouwbare uitkomst.

Conclusie opgave uithuisplaatsingen

De geformuleerde resultaten zijn nog onvoldoende behaald. Het zijn grote opgaves waar actief aan gewerkt wordt, maar die ook de nodige tijd vergen. Voorbeelden zijn onder andere implementatie van de verklarende analyse, het doorontwikkelen van alternatief aanbod, inzet van de mobiele brigade EF, het gebruik van RET/RTT en het voorkomen van break down pleegzorg. Dit vraagt een lange adem, blijvende inzet en prioritering vanuit het accountteam en zorgaanbieders.

Aanbeveling voor vervolg:

☒ Voortzetten ☐ Afronden ☐ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

Om de ingeslagen weg verder voort te zetten, uit te bouwen en te bestendigen/borgen, is het nodig om deze opgave terug te laten komen in de nieuwe ontwikkelagenda.

Opgave 4: Pleegzorg Dichtbij

In de ontwikkelagenda staat bij deze ontwikkelopgave de volgende **doelen** benoemd:

1. Verbetering in de matching tussen de vraag naar een pleeggezin en het aanbod pleegzorg.
2. Uitbreiding van het aantal pleeggezinnen.
3. Daling in de wachttijden voor pleegzorg.

Pleegzorg Dichtbij beoogt een aanvulling te zijn op de bestaande manier van het vinden van oplossingen voor kinderen met een pleegzorgvraag.

Accountteam HCV/GWV geeft aan dat er tijdens de evaluatieperiode onvoldoende input bij de zorgaanbieders is opgehaald, zodat het niet mogelijk is om concrete antwoorden te geven op de evaluatievragen. Een evaluatie zou op deze wijze onvolledig zijn. Het accountteam kiest

ervoor om in 2026 met de zorgaanbieders in gesprek te gaan. Het doel is alsnog evalueren en het herformuleren van de opgave.

Conclusie opgave pleegzorg dichtbij

Het is niet gelukt om tijdens de evaluatieperiode voldoende input van zorgaanbieders op te halen. Het accountteam gaat in 2026 met de zorgaanbieders in gesprek om dan de evaluatie vorm te geven en de opgave te herformuleren.

Aanbeveling voor vervolg:

☐ Voortzetten ☐ Afronden ☒ Herformuleren ☐ Integreren ☐ Overdragen

Toelichting:

In 2026 samen met de aanbieders de opgave pleegzorg dichtbij evalueren en tot een herformulering van de opgave te komen. Dit betekent dat het wenselijk is om de opgave een plek te geven in de nieuwe ontwikkelagenda.

Conclusie en aanbevelingen

De evaluatie van de ontwikkelagenda transformatie Jeugdhulp en WMO/Wonen laat zien dat de Achterhoekse gemeenten en gecontracteerde zorgaanbieders in korte tijd belangrijke stappen hebben gezet in de gezamenlijke transformatie van het sociaal domein. De ontwikkelagenda heeft gefunctioneerd als een effectief vehikel voor samenwerking, leren en verbeteren. De afgesproken spelregels bieden houvast en dragen bij aan openheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid en een constructieve dialoog tussen gemeenten en aanbieders.

Op meerdere thema's zijn concrete resultaten behaald. De doorontwikkeling van de toegang is grotendeels gerealiseerd en geborgd in de reguliere werkwijze, onder meer via het regionaal handboek en de werkgroep primair proces. Ook binnen de accountteams zijn zichtbare stappen gezet, bijvoorbeeld bij de aanpak van de 18-/18+ overgang, waar instrumenten als de overlegtafel WMO Wonen, het perspectiefplan en verbeterde kennisdeling bijdragen aan meer continuïteit en samenhang.

Tegelijkertijd laat de evaluatie zien dat niet alle opgaven zijn afgerond en dat sommige thema's structureel meer tijd, focus en sturing vragen. De brede monitoring bevindt zich in een cruciale ontwikkelfase: er zijn veelbelovende pilots en producten opgeleverd, maar borging, governance en eigenaarschap zijn nog onvoldoende uitgewerkt. Ook opgaven zoals echtscheidingsproblematiek, doorlooptijden in de GGZ en toeleiding naar passende verblijfsplekken vragen om herijking en voortzetting binnen een nieuwe ontwikkelagenda.

De transformatie is daarmee duidelijk in beweging, maar nog niet voltooid. De start van de nieuwe contracten per 1 januari 2026, met een overgang naar inspanningsgerichte bekostiging, markeert een logisch moment om de ingezette lijn te verdiepen en te verduidelijken. De ontwikkelagenda blijft hierbij een noodzakelijk instrument om gezamenlijke ambities te realiseren, waarbij het wenselijk is dat er scherpere keuzes worden aangebracht en verantwoordelijkheden explicieter worden belegd.

Aanbevelingen

Op basis van deze evaluatie worden de volgende overkoepelende aanbevelingen meegegeven voor de nieuwe ontwikkelagenda:

- 1. Borg wat werkt en beperk het aantal ontwikkelopgaven**
Neem alleen die opgaven op die nog niet zijn afgerond of die aantoonbaar verdere ontwikkeling vragen. Opgaven die zijn ingebed in reguliere structuren (zoals de toegang) hoeven geen afzonderlijke ontwikkelstatus meer, maar verdienen wel blijvende aandacht.
- 2. Investeer gericht in brede monitoring**
Zet in op afronding van de pilots en werk toe naar gefaseerde implementatie. Maak expliciete keuzes over governance, eigenaarschap, financiering en inzet van gemeenten en aanbieders. Zonder deze randvoorwaarden bestaat het risico dat de brede monitoring te vrijblijvend blijft.
- 3. Blijf prioriteit geven aan de 18-/18+ doelgroep**
Veranker het perspectiefplan, de overlegtafels en gedeelde wachtlijsten structureel. Versterk daarnaast de onderlinge afstemming tussen aanbieders over beschikbare plekken om uitstroom en doorstroom te verbeteren.

4. **Herijk vastgelopen of vertraagde opgaven**

Breng bij thema's zoals echtscheidingsproblematiek en doorlooptijden GGZ scherp in beeld wat realistisch en haalbaar is, mede in relatie tot beschikbare middelen, en maak hierover expliciete keuzes in de nieuwe ontwikkelagenda.

5. **Blijf investeren in samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid**

Behoud de spelregels als fundament onder de samenwerking en zorg dat nieuwe aanbieders hier actief in worden meegenomen.

Met deze aanbevelingen kan de nieuwe ontwikkelagenda voortbouwen op wat is bereikt, terwijl tegelijkertijd focus en richting worden aangebracht voor de volgende fase van de transformatie in de Achterhoek.